

Zdeněk Černý

Tesaříkovití brouci (Cerambycidae) v Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervaci Pálava a na jižní Moravě

Území Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Pálava a další oblasti na jižní Moravě jsou svými stepními, lesostepními, lesními a původními lužními lesními lokalitami velmi vhodným prostředím pro výskyt široké řady brouků čeledě tesaříkovití (CERAMBYCIDAE), kteří jsou svým vývojem vázáni na různé rostliny. V Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervaci Pálava, v navrhovaném území, které má ještě být do CHKO a BR začleněno, a na dalších místech na jihu Moravy na Břeclavsku (např. Pouzdřany, Podivín, Kobylí a dalších), na Znojemsku a na Hodonínsku bylo zjištěno 157 druhů tesaříkovitých, což je přes 76 % z celkového množství druhů žijících na území celé České republiky. Takovou druhovou pestrostí se nemůže pochlubit žádné jiné území v našem státě.

Hojnost výskytu tolika druhů tesaříkovitých je podmíněna mnoha různými faktory: velkou pestrostí druhů rostlin, jejich zdravotním stavem a věkem, zachovalostí biotopů, dále pak zemědělskými a lesnickými zásahy apod.

Zajímavé území Pálavy, Dolnomoravského a Dyjskosvrateckého úvalu lákalo entomology již dlouho před první světovou válkou, ale byli to převážně sběratelé z Rakouska a jen ojediněle z Moravy, hlavně z Brna, kteří zajížděli na Pálavu, na Pohansko a na další místa jižní Moravy. Záznamů o jejich nálezech se však zachovalo jen velmi málo. Ani v meziválečném období 1918 - 1938 zde nebyl prováděn soustavný faunistický průzkum hmyzu, a tak až po roce 1945 začalo na Pálavu a na jižní Moravu zajíždět více entomologů, kteří zjistili řadu pozoruhodných druhů. Ani tyto výsledky nebyly souborně publikovány. Např. Fleischer v Přehledu brouků fauny ČSR z let 1927 - 1930 uvádí z Pálavy jen jeden druh tesaříka. Heyrovský (1930) v Seznamu brouků ČSR uvádí z Pavlovských vrchů 15 druhů a ve Fauně ČSR (1955) z Pálavy uvádí jmenovitě pouze 9 druhů tesaříků. Teprve po ustavení Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Pálava byla věnována větší pozornost intenzivnímu faunistickému výzkumu.

Systematicky tesaříkovité brouky (CERAMBYCIDAE) dělíme do šesti podčeledí: PRIONINAE (piluny), SPONDYLINAE, CERAMBYCINAE (tesaříci), NECYDALINAE, LEPURINAE a LAMIINAE (kozlíčci).

Vývoj larev většiny druhů tesaříkovitých brouků probíhá ve dřevě, bělí nebo kůře stromů a keřů, některé druhy se vyvíjejí ve stoncích nebo kořenech bylin a larvy rodu *Dorcadion* žijí volně v zemi a ožírají kořinky stepních travin. Dospělé brouky najdeme na živých rostlinách, na květech, na listí nebo větvích a kmenech, pod kůrou apod. Některé druhy naletují na květy jiných rostlin, kde se přizívují pylem. Jiné druhy vyhledávají vytékající zkvašenou mízu na poraněných stromech, kterou s oblibou lízají.

Z lidského hlediska lze některé druhy tesaříků považovat za škůdce, např. *Phymatodes testaceus* (tesařík skladištní), *Plagionotus arcuatus* (tesařík dubový), *Hylotrupes bajulus* (tesařík krovový) nebo *Isarthron castaneum* (tesařík smrkový). Při přemnožení mohou způsobovat škody i jiné druhy, např. *Cerambyx cerdo* (tesařík obrovský) dokáže zlikvidovat obrovské duby v parcích a na hrázích rybníků. Většina druhů tesaříkovitých je pozoruhodných z estetického hlediska, a proto zaslouží ochranu.

Přehled zjištěných druhů:

Podčeleď PRIONINAE (piluny) je na jižní Moravě zastoupena třemi poměrně velkými druhy:

Ergates faber (Lin.), *tesařík zavalitý*, se velmi řídkce vyskytuje ve starých borových lesích jižní a jihovýchodní Moravy na Hodonínsku (např. Bzenec 1957 Hrbáček lgt., Černý coll.), i když východně od řeky Moravy u Gbel a Malacek je v lesích hojnější.

Megopis scabricornis (Sc.), byl nalézán ještě v prvé polovině tohoto století v lužních lesích jižní Moravy. Potom téměř čtyřicet let nebyl nalezen a až v posledních letech byl opakovaně nalézán na vrbách a topolech u Pohanska (1964 - 1965, Krátký lgt.) a u Křivého jezera (1965, Černý a Rolčík lgt.).

Prionus coriarius (Lin.), *tesařík piluna*, žije nehojně v původních lesích na celém území jižní Moravy.

Podčeleď SPONDYLINAE:

Anisarthron barbipes (Schrank), černý tesaříček s červenohnědými krovkami, 5 - 11 mm dlouhý. Žije v teplých oblastech státu na jilmecích, ořešácích, maďalech, lípách apod. dřevinách, imaga naletují na květy. Nalezen u Lednice a Kobyli.

Arhopalus rusticus (Lin.), *tesařík hnědý*, žije na celém území jižní Moravy na borovicích.

Asemum striatum (Lin.), *tesařík pruhovaný*, v borových lesích se vyvíjí ve starých pařezech nebo padlých kmenech. V okolí Valtic je dosti hojný.

Isarthron castaneum (Lin.), *tesařík smrkový*, napadá jehličnaté porosty, které při přemnožení může vážně poškozovat. Zjištěn u Mikulova na vrcholové části Turoldu pod kůrou starého kmene jehličnatého stromu (1994, Černý lgt.), u Vranova nad Dyjí apod.

Isarthron gabrieli (Weise), *tesařík modřínový*, na jižní Moravě např. u Mutěnic (J. Bechyně lgt., Černý coll.).

Nothorhina punctata (F.), 7 - 12 mm dlouhý tesaříček, byl opakovaně nalézán na osluněných borovicích v lesích u Bzence a Moravského Písku (1995, Kybal lgt.).

Spondylis buprestoides (L.), *tesařík borový*, větší zavalitý, smolně černý brouk, který má vývoj v borovicích v lesích u Valtic, na Ladenské aleji i u Nového Dvora.

Podčeleď CERAMBYCINAE (tesařici)

Anaglyptus mysticus (Lin.), hojný, pestře zbarvený tesařík, jehož vývoj probíhá v různých stromech a keřích. Imaga často naletují na květy hlohů a okoličnatých rostlin.

Aromia moschata (Lin.), velký, krásně zlatozelený až modrozelený tesařík, larvy žijí ve starých vrbách, brouci na větvích a listech živných dřevin. Brouci jsou nápadní svou pronikavou vůní, podle toho vzniklo české jméno *tesařík pižmový*. U Křivého jezera a jinde občas hojnější.

Axinopalpis gracilis (Kr.), na jižní Moravě vzácný, červenožlutý, 6 - 12 mm dlouhý tesařík. Larvy žijí v dubech, ořeších a dalších dřevinách. Hodonín, Kobyli, Lednice, Znojmo, v nedávné době (červen 1996) zalétl večer na světlo do kanceláře vedoucího správy CHKO a BR na náměstí v Mikulově (Matuska lgt.)

Callidium aeneum (DeGeer), *tesařík kovový*, bronzově zbarvený nehojný druh tesařika, žije v listnatých i jehličnatých stromech. Nalézán u Vranova nad Dyjí i u Lednice.

Callidium violacelum (Lin.), *tesařík fialový*, nápadný modrý až modrofialový brouk, jehož larva žije ve dřevě listnatých a jehličnatých stromů, imaga na živných dřevinách pobíhají čile po kůře polenového dříví a po kládách. Často na skládkách dřeva u Lednice, Břeclavi a Podivína.

Callimellum angulatum (Schrank), vzácný druh teplomilného tesaříka, vývoj larevy v dubech, bucích apod., brouci na listech živných dřevin nebo na květech hlohu a kaliny. Náhodně nalezen u Lednice u břehu Prostředního rybníka.

Cerambyx cerdo Lin., velký, 24 - 53 mm dlouhý *tesařík obrovský*, žije ve starých kmenech dubů a některých dalších listnáčů. Na jižní Moravě v okolí Lednice, Břeclavi a na Pohansku je jeho výskyt nejčastější. I když ohrožuje staré duby v parcích, je zákonem chráněný.

Cerambyx scopoli Fuessly, menší, jen 17 - 28 mm dlouhý *tesařík bukový*. Vývoj jeho larev je v různých listnatých stromech. Brouci hojně na dříví a květech hlohu, černého bezu apod.

Clytus arietis (Lin.), na celém území jižní Moravy hojný tesařík, vývoj v listnáčích, brouci čile pobíhají po větvích a dříví pokácených stromů.

Clytus lama Muls., nehojný druh, který se vyvíjí v jehličnatých stromech, hlavně smrčích. Nalezen u Lednice v zámeckém parku (Sláma revid.).

Clytus rhamni temesiensis Germ., vyskytuje se řídky v lesích u Lednice a Podivína. Larvy žijí v listnatých stromech a keřích, brouci na živných rostlinách.

Clytus tropicus (Panz.), vývoj ponejvíce v dubech, někdy také v ovocných stromech. Brouci naletují na živné rostliny nebo na dříví. Úbytkem starých dubů se stává stále vzácnějším.

Deilus fugax (Oliv.), larvy žijí v janovci (*Sarothamnus* sp.) nebo čilimníku (*Cytisus*), brouci na živných rostlinách nebo na okolních kvetoucích rostlinách. Velmi vzácný druh, na jižní Moravě např. u Znojma (Černý coll.).

Echinocerus floralis (Pall.), teplomilný druh, na jižní Moravě na stepích u Pouzdran, Znojma apod. Larva žije ve stoncích bylin, např. vojtěšky, imaga na květech řebříčku.

Gracilia minuta (Fabr.), drobný tesaříček, jehož vývoj probíhá v proutí starých vrbových košů, které dokáže zcela rozežrat. Ve volné přírodě jen vzácně na starých vrbách. Znojmo, ze starých košů vychoval P. Štraus (Černý coll.).

Hylotrupes bajulus (Lin.), hojně rozšířený, ale velmi skrytý žijící brouk *tesařík krovový*, napadá stavební a technické dříví, krovy, trámy a dřevěné konstrukce, které dokáže zcela zničit.

Chlorophorus figuratus (Sc.), v teplejších polohách jižní Moravy hojnější druh, jehož vývoj probíhá v listnáčích, brouci naletují na květy v okolí Lednice, Břeclavi a na Pavlovských vrších.

Chlorophorus herbsti (Brahm), na Pavlovských vrších, u Lednice, Břeclavi v listnatých lesích nejčastěji na lípách a dubech.

Chlorophorus hungaricus (Seidl.), velmi vzácně se vyskytuje na stepních lokalitách na jižní Moravě, např. Mutěnice (Heyrovský 1955). Vývoj ve stoncích bílojetele (*Dorycnium pentaphyllum*).

Chlorophorus sartor (Müll.), na stepních lokalitách a na okrajích vinic na květech, vývoj larev v různých listnáčích. Častěji je nalézán např. na Pavlovských vrších na Turoldu, v Lednici apod.

Chlorophorus varius (Müll.), teplomilný druh, brouci na okrajích lesů, v sádech a na stepích. Larvy se vyvíjejí v ovocných stromech, javorech, jilmech a dalších listnáčích, nalézán u Znojma, Břeclavi, Kobylí, Čejčce a u Mikulova.

Isotomus speciosus (Schneider), larvy žijí v dubech, habrech, jilmech, jedlých kaštanech a dalších listnáčích, brouci na živných rostlinách, na květech a na suchém chroští. Vzácný teplomilný druh, na Pohansku častěji nalézán na suchých větvích habrů.

Leioderus kollari Redt., larvy se živí ve dřevě jilmů, dubů, javorů, brouci naletují na květy hlohů, tavolníků a okoličnatých rostlin. Vzácně v nejteplejších místech republiky, např. Břeclav, Pohansko, Kančí obora, Lednice apod.

Molorchus marmottani Briscout, drobný tesařík, 5 - 8 mm dlouhý, má jen velmi krátké krovky, které nekryjí ani polovinu zadečku. Vývoj v suchých větvích borovic. Na jižní Moravě zjištěn u Břeclavi, Hodonína, Vranova nad Dyjí ve starých borových porostech (Sláma revid.).

Molorchus minor (Lin.), hojný druh v jehličnatých lesích, larvy ve smrku a borovici, brouci naletují na květy nebo pobíhají na polenech smrkového dříví. V lesích u Vranova nad Dyjí a u Šumné dosti často, u Břeclavi a Poštorné v okolí skládek dřeva a na pile, na Pavlovských vrších na lokalitě Kotel.

Molorchus umbellatarum (Schrub.), jako předchozí dva druhy má velmi krátké krovky. Larva má vývoj v růžokvětých rostlinách - šípku, ostružiníku, jabloních, brouci na živných rostlinách nebo na květech. Na Pavlovských vrších na jižním úbočí Tabulové hory v opuštěném lomu na plané jabloni.

Nathrius brevipennis (Muls.), jeden z menších tesaříků, 3 - 6 mm dlouhý brouček, larvy žijí na suchém vrbovém proutí nebo ve výrobcích z vrbových prutů. Na jihu Moravy Brno (Heyrovský, 1955), Znojmo, ze starých vrbových košů vychoval P. Štraus (Černý coll.).

Obrium brunneum (Fabr.), vývoj probíhá v jehličnatých stromech, brouci naletují na květy okoličnatých rostlin, častěji v horách, v nížině jen místy v okolí smrkových porostů. Vranov nad Dyjí, Šumná na květech v údolí potoků.

Obrium cantharinum (Lin.), larva žije v listnatých stromech, např. v topolech, jívách, osikách a ovocných stromech. Na jižní Moravě byl zjištěn výskyt u Pouzdřan a Vranovic (Hoskovec lgt.).

Phymatodes alni alni (Lin.), vývoj ve slabších větvích listnatých stromů, nejčastěji dubů, javorů nebo olší, imaga na živných rostlinách, na polenovém dříví a na květech. V lesích u Břeclavi, Podivína, Lednice, Valtic apod. dosti hojný.

Phymatodes fasciatus (Vill.), tento druh se vyvíjí v suchých šlahounech révy vinné, někdy v dubech. Brouci naletují na otýpky suchých větvíček révy. Na okraji vinic u Kobylí (Černý lgt.), Pouzdřan (Hoskovec lgt.) a Rakvic (Grulich lgt.).

Phymatodes pusillus barbipes Küster, černohnědý tesařík se žlutočervenými skvrnami na ramenech krovek, larvy žijí ve větvích dubů, dospělí brouci na živných rostlinách nebo častěji na větvích pokácených dubů, např. u Břeclavi (Sláma revid.).

Phymatodes rufipes rufipes (Fabr.), drobný, modře nebo fialově zbarvený tesařík, larvy žijí v dubech, lískách a hlohu, brouci na živných rostlinách nebo na květech v okolí Lednice., Mikulova, na Pohansku a na Pavlovských vrších (Černý lgt., coll.).

Phymatodes testaceus (Lin.), tesařík skladištní, larvy napadají dřevo dubů, buků, maďalů a dalších listnatých dřevin. Brouci nejčastěji naletují na čerstvě pokácené dřevo, při přemnožení jsou nebezpečnými škůdci zpracovaného řeziva.

Plagionotus arcuatus (Lin.), tesařík dubový, je hojný v dubových porostech. Brouci napodobují svým zbarvením vosy a tak využívají barevné mimikry.

Plagionotus detritus (Lin.), je také dosti hojný v dubinách v teplých oblastech státního. Svým zbarvením rovněž napodobuje vosy.

Purpuricenus globulicollis Muls., nesmírně vzácný druh tesaříka, který žije na listnatých dřevinách. Ze sledovaného území jižní Moravy je uváděn pouze jeden nález ve sbírce p. Voláka z Brna s lokalitou „Moravia“ (Sláma 1992).

Purpuricenus kaehlerii (Lin.), tesařík broskvoňový, je také velmi vzácný druh, jehož larvy žijí v ovocných stromech, dubech, bucích, vrbách a jiných listnatých dřevinách. Brouci na živných rostlinách nebo naletují na polenové dříví, klády a na pařezy. Na jižní Moravě byl zjištěn u Lanžhota, Břeclavi, na Pavlovských vrších na Děvíně, u Pouzdřan, Znojma a Bitova (Sláma revid.).

Pyrrhidium sanguineum (Lin.), nápadný červený tesařík rudý, žije v dubech. Brouci od časného jara pobíhají po kmenech a větvích živných dřevin a na polenovém dříví. Na Pohansku, u Bulhar a Podivína je hojný.

Rhopalopus clavipes (Fabr.), jednobarevně černý, teplomilný druh, jehož larvy se vyvíjejí na dřevě listnatých stromů a keřů. Brouci naletují na květy nebo na živné rostliny. Na jižní Moravě zjištěn u Šakvic, Černovic a Uherského Hradiště (Heyrovský, 1955).

Rhopalopus femoratus (Lin.), rovněž se vyvíjí v listnatých, nejčastěji ovocných stromech a v dubech. Brouci jsou černě zbarvení a mají červená stehna nohou, zdržují se na větvích živných dřevin. Ve studovaném území se vyskytuje u Šakvic a Pouzdřan (Heyrovský, 1955), u Lednice, Mikulova a na Pavlovských vrších (Černý lgt.), u Břeclavi (Rolčík lgt.).

Rhopalopus macropus (Germ), černě zbarvený tesařík, vyvíjí se v ovocných stromech, dubech, osikách apod., brouci naletují na květy hlohů a na větvičky živných rostlin. Na jižní Moravě u Hodonína (Černý lgt.), Dolních Věstonic (Hoskovec lgt.) a u Mikulova (Rolčík lgt.).

Rhopalopus spinicornis (Ab.), velmi vzácný druh tesaříka, jehož larvy žijí nejčastěji v dubech, brouci na větvích živných dřevin a na květech. Zjištěn u Břeclavi, Bzence, Čejče a Tvrdonic (Sláma revid.).

Semanotus undatus (Lin.), larvy se vyvíjejí ve dřevě smrků nebo borovic, na jižní Moravě se vyskytuje v okolí Znojma, Šumné (Sláma lgt., P. Štraus lgt., Černý coll.), Olbramkostela (Hoskovec lgt.).

Stenopterus flavicornis Küst., mediteránní stepní druh, dosahující na jižní Moravě severních hranic svého rozšíření. Brouci naletují na květy různých rostlin, larvy jsou ve dřevě listnáčů. Pavlovské vrchy - Turoid, Kobylí (Černý lgt.), Pouzdřany (Hoskovec lgt., Kybal lgt.), Popice (Růžička lgt.).

Stenopterus rufus (Lin.), hojnější druh tesaříka žijícího na lesostepních lokalitách. Larvy mají vývoj v dubech a dalších listnatých dřevinách, brouci naletují na květy, na území celé jižní Moravy, např. u Čejče, Pouzdřan, na Pavlovských vrších, u Znojma apod.

Trichoferus pallidus (Ol.), v dubových porostech na jižní Moravě vzácně v okolí Břeclavi, Valtic a na Pohansku.

Xylotrechus antilope (Schön.), larva se vyvíjí v dubech, brouci na větvích živných dřevin nebo na složeném polenovém dříví. V lesích u Břeclavi, na Pohansku, u Lednice, Bulhar, Hodonína a Pouzdřan je častý.

Xylotrechus arvicola (Oliv.), larvy žijí v různých listnatých stromech a keřích, brouci naletují na živné rostliny. Byl nalézán u Dolních Věstonic (Heyrovský, 1955), Břeclavi, Hodonína, Mušlova, Pouzdřan a na Pavlovských vrších (Sláma revid.).

Xylotrechus pantherinus (Sav.), velmi vzácný druh tesaříka, jehož larvy žijí v jívách (*Salix caprea*). Na Moravě byl zjištěn v okolí Vyškova, ale nelze vyloučit výskyt i na jiných podobných lokalitách, např. u Vranova nad Dyjí apod.

Xylotrechus rusticus (Lin.), larvy se vyvíjejí v topolech, vrbách, osikách a jiných listnatých stromech. Brouci naletují na pokácené dříví a kmeny živných dřevin. Na jižní Moravě je to hojnější druh tesaříka v lužních lesích u Břeclavi, na Pohansku, v Kančí oboře, u Lednice, Milovic a v Pouzdřanech.

Podčeď NECYDALINAE, na území České republiky žijí dva druhy a oba jsou i na jižní Moravě:

Necydalis maior Lin., brouci dosahují délky 21 až 32 mm, mají velmi krátké krovky, které nepokrývají ani čtvrtinu zadečku. Larvy žijí v lípách, ovocných stromech a některých jiných listnáčích, imaga na živných stromech v sadech, zámeckých parcích a v lužních lesích. V Lednici (1959) ve staré třešňovce, která již byla zrušena (Černý lgt.).

Necydalis ulmi Chevrt., velmi podobný druh, který žije na jilmeh a bucích. Brouci naletují na kmeny a větve živné rostliny. Všude velmi vzácný, na jižní Moravě v okolí Valtic (Sedláček lgt.).

Podčeď LEPTURINAE:

Acmaeops marginatus (Fabr.), vzácný boreoalpínský relikt v borových lesích, larva se vyvíjí ve schnoucím dřevu borovic, brouci naletují na pokácené dřevo, přednostně vyhledávají dřevo opálené po lesních požárech. V borovém lese u Břeclavi (Sláma revid.).

Akimerus schaefferi (Laich.), larvy žijí nejčastěji na dubech, někdy i na jilmeh a habrech. Brouci v parných dnech poletují v okolí živných dřevin. Na jižní Moravě v parku v Lednici, u Podivína, Břeclavi, Ladné a na Pohansku.

Alosterna tabacicolor tabacicolor DeGeer, hojný tesaříček na stepích a pasekách. Vývoj v dubech na celém území jižní Moravy.

Anastrangalia dubia dubia (Sc.), brouci naletují hojně na květy, vývoj ve smrcích a jedlích. Na jižní Moravě častěji v horských lokalitách u Vranova nad Dyjí (Heyrovský 1930, 1955), Čížov (Růžička lgt.).

Anastrangalia sanguinolenta (Lin.), vývoj v mrtvém dřevu smrků, častěji v horách než v nížině, brouci naletují na květy, v lesích u Čížova (Růžička lgt.).

Anoplodera rufipes (Schall.), černý, 7 - 12 mm dlouhý tesařík, který má červené nohy, larvy v dubech, brouci na květech ostružin, hlohů a svídy. V listnatých porostech u Břeclavi, Lednice, Podivína a Znojma (Černý lgt.), Havraníků a Hnánic (Růžička lgt.).

Anoplodera sexguttata (Fabr.), černý se žlutými skvrnami na krovkách, vývoj larev probíhá v dubech a bucích, imaga naletují na květy na lesních pasekách a na okrajích lesů. Pavlovské vrchy Děvín, Tabulová hora, Turoid, Svatý Kopeček, Lednice, Podivín, Pouzdřany a další podobné lokality.

Brachyleptura maculicornis maculicornis (DeGeer), vývoj larev probíhá v listnatých dřevinách, brouci naletují na květy okoličnatých rostlin. Na jižní Moravě na Pavlovských vrších na Děvíně a Tabulové hoře, u Znojma apod.

Carilia virginea virginea (Lin.), vývoj larev probíhá ve dřevě jehličnatých stromů, brouci naletují na květy nebo okrajové větve lesních porostů. V nížinách jižní Moravy byl zjištěn vzácně u Břeclavi, Podivína a Lednice, častěji se vyskytuje v horách.

Carilia virginea thalassina (Schr.), tato subspecie má červený štít a je častější v jižních a jihozápadních Čechách. Na jižní Moravě by hlášen jeden nález u Pouzdřan (Sláma revid.).

Cortodera humeralis humeralis (Schall.), v teplých dubinách hojný tesařík. Larva před zakuklením opouští dřevo a kuklí se v zemi, brouci naletují na květy, listy nebo větve okrajových stromů. Dost často u Kobylí, Podivína, Lednice a Bulhar.

Corymbia rubra rubra (Lin.), *tesařík obecný*, hojný druh jehličnatých lesů, larvy se vyvíjejí v kořenech, pařezech a kmenech, brouci naletují koncem léta na živné dřeviny, na květy a na pokácené kmeny nebo polena.

Dinoptera collaris (Lin.), hojný tesařík stepních a lesostepních oblastí, vývoj probíhá převážně v dubech, brouci na květech, u Břeclavi, Lednice, Podivína, na Pavlovských vrších u Dolních Věstonic, na Děvině, Tabulové hoře, Turoldu a Sv. Kopečku.

Grammoptera abdominalis (Steph.), larvy se vyvíjejí v dubech a některých dalších dřevinách, brouci naletují na listy a větve živých stromů a na květy. Vzácně na jižní Moravě např. u Hodonína.

Grammoptera ruficornis (Fabr.), velmi hojný druh v listnatých lesích, brouci naletují na rozkvetlé hlohy, svídy a okoličnaté rostliny, na celém území jižní Moravy.

Grammoptera ustulata (Schall.), larva žije v lípách, dubech apod., brouci naletují na listy a větve živých dřevin a na květy hlohu, svídy aj. Na jižní Moravě u Lednice, na Pavlovských vrších na Děvině, Tabulové hoře, Turoldu, (Černý lgt.), Soběšice (Hoskovec lgt.), Hnánice (Růžička lgt.).

Leptura aethiops Poda, černý, 10 až 15 mm dlouhý tesařík. Larvy žijí v dubech a lípách, brouci naletují na větve živých rostlin a někdy na květy na pasekách a okrajích lesů u Lednice, Janova Hradu, Podivína apod.

Leptura aurulenta Fabr., v lužních lesích ne příliš hojný druh tesaříka, larvy žijí v jilmeh, bucích, vrbách apod., brouci na dříví, na pařezech živých dřevin. Krovky má žluté až žlutočervené se třemi černými příčnými páskami. Velmi vzácně u Břeclavi a na Pohansku.

Leptura quadrifasciata quadrifasciata Lin., podobný, hojnější druh tesaříka v listnatých lesích, brouci naletují na květy různých rostlin na okrajích lesů a na pasekách. U Lednice, Křivého jezera (Rolčík lgt.), Čížov u Znojma (Růžička lgt.).

Pachytodes cerambyciformis (Schrank), larvy žijí v listnatých stromech a keřích, brouci hojně naletují na květy různých rostlin. Pouzdřany (Černý lgt.), Břeclav, Podivín (Kybal lgt.).

Pachytodes erraticus (Dalm.), podobný, v nížinách hojný tesařík naletuje na květy, larvy se vyvíjejí v listnáčích na teplých lokalitách u Znojma, Pouzdřan a u Lednice.

Pedostrangalia revestita (Lin.), vzácně v teplých listnatých lesích a alejích na dubech, ořešácích, jilmeh, bucích apod. Brouci za teplých dnů poletují kolem vrcholků stromů nebo sedají na květy hlohu, svídy, javoru a kaliny. Vzácně u Lednice, Podivína (Sláma, Černý lgt.), u Břeclavi a na Pohansku (Hoskovec lgt.).

Pseudovadonia livida livida (Fabr.), hojný tesařík lesostepních lokalit, brouci na květech, larvy se vyvíjejí v listnáčích. Např. Ladná, Podivín, Bulhary, Milovice, Míkulov, Břeclav a na dalších místech.

Rhagium bifasciatum (Fabr.), vyvíjí se v listnatých i jehličnatých stromech pod kůrou, brouci na dříví a někdy i na květech rostlin na pasekách a okraji lesů. Nalezen u Lednice (Rolčík lgt.).

Rhagium inquisitor inquisitor (Lin.), larva žije pod kůrou jehličnatých stromů, brouci se líhnou z kukly již na podzim a brzo na jaře čile pobíhají po dříví nebo naletují na květy u Lednice, u Mikulova na Turoldu (Černý lgt.), u Valtic (Hoskovec lgt.), u Břeclavi (Kybal lgt.) apod.

Rhagium mordax (DeGeer), vývoj larev probíhá v listnatých i jehličnatých stromech pod kůrou, brouk se líhne z kukly již na podzim a za časných teplých jarních dnů vylézá z kukelní komůrky a čile poletuje na pasekách a okrajích lesů a na skládkách dříví u Břeclavi (Kybal lgt.), na Pohansku (Černý lgt.), a u Lednice (Rolčík lgt.).

Rhagium sycophanta (Schrank), dosti velký druh tesaříka, některé exempláře dosahují 30 mm. Vývoj larev probíhá pod kůrou dubů a jiných listnatých stromů, imaga pobíhají po dříví, na pařezech a naletují na květy např. u Břeclavi, na Pohansku, u Podivína a na Pavlovských vrších, místy hojný druh.

Rhamnusium bicolor bicolor (Schrank), velmi vzácný druh tesaříka, který rychle mizí z naší přírody úbytkem starých stromů. Larva žije v topolech, jilmeh, maďalech, lípách, ořešácích apod., brouci žijí skrytě v dutinách těchto stromů. Na jižní Moravě v přírodně zachovalých lokalitách Dolnomoravského úvalu u Hodonína, Rohatce, Mutěnic, Šatova, Čejče, Břeclavi, Pavlova, Lednice a Valtic (Sláma revid.).

Ruptela maculata (Poda), vývoj larev probíhá v jilmeh, vrbách, topolech a jiných listnatých stromech, brouci na květech a na dříví živných rostlin. Na jižní Moravě dosti hojný druh u Břeclavi, Podivína, Bulhar, Lednice apod.

Stenocorus meridianus (Lin.), teplomilný a na jižní Moravě dosti hojný druh v listnatých lesích, brouci naletují na květy svídy, hlohu na prosluněných okrajích lesních porostů. Na lesostepích u Pouzdřan, Lednice, Milovic, na Pavlovských vrších na Děvíně, v Soutěsce, na Turoldu apod.

Stenocorus quercus (Goetz), larvy se vyvíjejí ve schnoucích kmenech a pařezech dubů, brouci naletují na větve a listy živné rostliny, někdy na květy různých bylin u Lednice, v Milovickém lese, u Břeclavi a u Pouzdřan, není tak hojný jako předchozí druh.

Stenurella bifasciata (Müll.), hojnější druh tesaříka listnatých lesů, larvy žijí v dubech, bucích apod., brouci naletují na květy malin, ostružin, kopretin apod. Na okraji lesů u Lednice, Břeclavi, Znojma, Pouzdřan a na dalších místech.

Stenurella melanura (Lin.), velmi podobný hojný druh, který se vyvíjí v listnatých a jehličnatých dřevinách, brouci často naletují na květy, např. u Podivína, Lednice, Znojma apod.

Stenurella nigra (Lin.), larvy žijí v listnatých stromech a imaga naletují na květy na stepích a pasekách v teplých místech na Pavlovských vrších, u Podivína, Břeclavi, Pohanska a Čejče, poměrně hojný druh drobného černého tesaříka.

Stenurella septempunctata septempunctata (Fabr.), stepní a lesostepní druh, brouci naletují na květy, larvy se vyvíjejí v některých listnatých stromech, např. v okolí Lednice, Čejče, Znojma (Černý lgt.), Popic (Růžička lgt.).

Stictoleptura cordigera cordigera (Fuessly), nesmírně vzácný druh na území České republiky, na jižní Moravě byl zjištěn jen dvakrát (Fleischer lgt.), Ladná (Otava lgt.). Jedná se o velmi staré nálezy zaznamenané v DATA-BANCE M. Slámy. Také novější údaje o výskytu tohoto druhu je nutno prověřit.

Stictoleptura erythroptera (Hagn.), vývoj v lípách, dubech a v jiných listnáčích, brouci na živných rostlinách, někdy naletují na květy. Všude velmi vzácný druh tesaříka, na jižní Moravě u Lednice, Klentnice, Bítova, Břeclavi apod., vždy na přírodně zachovalých biotopech.

Stictoleptura scutellata scutellata (Fabr.), larvy žijí v listnatých stromech, brouci na živných rostlinách, někdy naletují na květy. Častěji v horách, na jižní Moravě řídky v okolí Mikulova a Břeclavi.

Strangalia attenuata (Lin.), vývoj larev probíhá v listnatých stromech, brouci naletují na kopretiny a květy okoličnatých rostlin. V České republice dosti vzácný druh, na jižní Moravě zjištěn u Břeclavi a Pouzdřan.

Vadonia unipunctata unipunctata (Fabr.), larvy žijí v listnatých stromech a keřích, brouci naletují na stepích, loukách a na okrajích lesů na květy. Ve studovaném území na Pavlovských vrších, Mikulova (Heyrovský, 1955), u Klentnice, Valtic, Čejče, Hustopečí, Bořetic u Hust., u Kobyly a Pouzdřan (Sláma revid.).

Podčeleď LAMIINAE (kozličci):

Acanthocinus aedilis (Lin.), *kozlíček dazule*, larvy žijí v borovicích, brouci na pařezech a kmenech poražených borovic. Jsou nápadní svými dlouhými tykadly, která

několikrát přesahují délku těla. Na čerstvých borových pasekách u Nového Dvora a na Ladenské aleji je to dosti hojný brouk.

Acanthocinus griseus (Fabr.), vývoj larev probíhá v borovicích a ve smrcích, brouci na kmenech a polenech poražených stromů. Na jižní Moravě v borech u Bzence, Rohatce, Znojma, Olbramkostelu apod.

Agapanthia cynarae cynarae (Germ.), vysloveně teplomilný druh, larva žije v oměži (*Aconitum*), imaga rovněž na této bylině, ale i na jiných (Heyrovský, 1955), u Pouzdřan. Na lokalitě Kotel na stepi (Černý lgt.).

Agapanthia dahli dahli (Richt.), larvy se vyvíjejí v bodlácích, někdy i ve slunečnicích. Brouci na živných rostlinách na stepích jižní Moravy u Čejče, Kobylí (Černý lgt.), na Pavlovských vrších (Rolčík lgt.) a jinde.

Agapanthia pannonica (=cardui L.) Kratochvíl, menší druh, žije také na bodlácích a pcháčích. Na lesostepních a stepních lokalitách někdy dosti hojný druh kozlíčka, na jižní Moravě u Břeclavi, Mikulova a Pouzdřan.

Agapanthia villosoviridescens (DeGeer), larvy žijí na bodlácích, pcháčích a kopřivách, imaga na živných rostlinách. Dosti hojný druh na celém území CHKO a BR Pálava, na jižní Moravě i v celém státě.

Agapanthia violacea (Fabr.), zbarvení brouků je modré nebo modrozelené. Teplomilný druh, jehož larvy se vyvíjejí ve stoncích bodláků, brouci naletují na květy např. hlaváčů, vojtěšky apod., na stepích u Pouzdřan, na Děvině apod.

Anaethetis testacea (Fabr.), larvy žijí v zasychajících větvích listnatých stromů, např. dubů, ořešáků, vrb, topolu apod., brouci na spodní straně větví živných dřevin. V teplejších polohách u Kobylí, Lednice, Mikulova, na Skalkách u Mikulova někdy hojnější.

Calamobius filum (Rossi), velmi úzký, 5 - 11 mm dlouhý brouček s tenkými a dlouhými tykadly. Larvy se vyvíjejí ve stéblech travin a obilí. V posledních letech se rozšiřuje jeho výskyt z jižní Evropy a panonské nížiny na jižní Moravu, kde je na stepích u Čejče, Břeclavi a na Pálavě dosti hojný.

Dorcadion aethiops aethiops (Sc.), *kozlíček černý*, stepní brouk, jeho larvy žijí v zemi a ožírají kořínky trav. Vysloveně pontický druh, na jižním úbočí Tabulové hory a na podobných lokalitách byl v padesátých letech tohoto století velmi hojný, nachází se tam ještě dnes, ale řidčeji.

Dorcadion fulvum fulvum (Sc.), *kozlíček hnědý*, rovněž stepní druh, larvy mají svůj vývoj v zemi na kořincích stepních travin, ve výjimečných případech při přemnožení ožírají i kořínky řepy cukrové. Na stepních lokalitách na Pavlovských vrších, u Liščího kopce u osady Na Mušlově a v polích u Mušovského rybníka (1996), (Černý lgt.).

Dorcadion pedestre pedestre (Poda), *kozlíček písečný*, vývoj larev a život imag stejný jako u předchozích druhů, na jižní Moravě je však hojnější než ostatní tři druhy tohoto rodu, na Turoldu, na Tabulové hoře a na podobných stepních lokalitách není vzácný.

Dorcadion scopolii (Hrbs.), *kozlíček proužkovaný*, vyhledává písečné stepní lokality, larvy mají stejný vývoj jako ostatní druhy tohoto rodu. Brouci mají na černých krovkách tři bílé nebo bíložluté pásy a společnou pásku na švu krovek. Na jižní Moravě se vyskytuje mnohem vzácněji než ostatní druhy rodu *Dorcadion*, velmi řídké je nalézán na stepích Pálavy na Tabulové hoře, dříve i na Turoldu.

Exocentrus adpersus Muls., larva se vyvíjí v suchých větvíčkách dubů, lip, olší apod., brouci naletují na suché větve živné dřeviny. V teplejších místech Pálavy, např. na Děvině, Tabulové hoře a na dalších příhodných biotopech není vzácný.

Exocentrus lusitanus (Lin.), drobný, jen 4 - 6 mm dlouhý kozlíček, larvy žijí v suchých větvích listnatých stromů, nejčastěji v lípách. Brouci na živných dřevinách, večer poletují. Na okrajích lesních porostů u Lednice, Janova Hradu, Podivína dosti vzácně.

Exocentrus punctipennis Muls., podobný drobný druh, jehož larvy žijí převážně v suchých jilmových větvích, někdy i v dubových a jiných listnáčů. Brouci sedí přes den na listech a větvích živných dřevin, večer poletují a páří se. V lužních lesích u Podivína, Lednice, Břeclavi, na Pohansku, u Pouzdřan apod.

Lamia textor (Lin.), *kozlíček vrbový*, je velký zaválitý brouk lužních lesů, kde larvy žijí ve vrbách a osikách, napadá hlavně „babky“ košíkářských vrb a kořeny. Imaga sedí přes den na větvích nebo při zemi na kořenech a jsou aktivní pozdě odpoledne a až za soumraku. Nalézán vzácně u Podivína (Černý lgt., Rolčík lgt.) a u Lednice (Rolčík lgt.).

Leiopus nebulosus (Lin.), *kozlíček skvrnitý*, hojný druh listnatých lesů, larvy žijí v suchých větvích dubů, habrů, buků apod., brouci na suchých větvích na stromech nebo na chroští pod stromy. Břeclav, Pohansko, Podivín, Lednice a Pavlovské vrchy, ale i u Znojma a jinde má dostatek vhodných biotopů pro svůj vývoj a existenci.

Leiopus punctulatus (Payk.), vývoj ve schnoucích větvích topolů, dubů a jiných listnatých stromů v lužních lesích u Břeclavi, Hodonína a Pouzdřan. Brouci na dříví a kmenech, za parného počasí poletují. Teplomilný, dosti vzácný druh.

Menesia bipunctata (Zoub.), velmi vzácně na keřích krušiny v borových lesích a na březích vod u Hodonína, Ratiškovice a Rohatce. Larvy se vyvíjejí ve větvičkách krušiny, brouci na živné rostlině nebo na květech.

Mesosa curculionoides (Lin.), *kozlíček zdobený*, středně velký brouk, dlouhý 10 - 18 mm, světle šedý s černými skvrnami na krovkách a štítě. Larvy žijí v různých listnatých stromech, nejčastěji v lípách a dubech, imaga na živných dřevinách nebo na polenovém dříví. V lesích u Podivína, Lednice a na Palavě na Turoldu a v soutěsce pod Děvínem není vzácný.

Mesosa nebulosa (Fabr.), poněkud menší než předchozí druh, krovky šedo-černě mramorované. Vývoj larev probíhá také v listnatých stromech na spadáných suchých větvích např. habru, dubu apod. Brouci jsou také na suchých větvích těchto dřevin. V listnatých lesích jižní Moravy u Břeclavi, Lednice, Milovic, Kobylí, Mikulova a na Znojmsku u Hnánic není tento druh vzácný.

Monochamus galloprovincialis pistor (Germ.), *kozlíček sosnový*, větší, až 52 mm dlouhý zaválitý brouk, larva se vyvíjí v borovicích, imaga naletují na čerstvě pokácené dříví borovic, kde samičky kladou vajíčka. Na jižní Moravě u Lednice, Valtic, Břeclavi a jinde v borech.

Oberea erythrocephala (Schrank), štíhlý, 9 - 10 mm dlouhý kozlíček, jehož larvy žijí v prysčích (Euphorbia), brouci na stoncích a květech živné rostliny. Na teplých stepních lokalitách není vzácný, např. u Lednice, Čejče apod.

Oberea linearis (Lin.), *kozlíček lískový*, larvy se vyvíjejí v suchých větvičkách lísky, brouci sedí přes den na živné rostlině, za soumraku a večer létají. Na Pavlovských vrších uvádí Heyrovský (1930), u Strážnice a Radějova (Černý lgt.).

Oberea moravica Kratochvíl, nedávno (v roce 1989) nově popsáný druh od Lednice. Larvy žijí v prysči Euphorbia palustris, imaga na stoncích a květech živných rostlin. Na jižní Moravě v okolí Lednice, Podivína, Ladné, Janova hradu, Břeclavi apod.

Oberea oculata (Lin.), vývoj probíhá v různých druzích vrb a jív. Imaga *kozlíčka dvojtečného* sedají na listy a větvičky živné rostliny, larvy mají požerok ve slabých prutech. Řídce v okolí Lednice.

Oberea pupillata (Gyll.), larvy žijí v různých druzích zimolezu (Lonicera) v zámeckých parcích v Lednici, (Sláma revid.), Náměšti na Hané (Černý coll.). Brouci sedají na listy a větvičky živné rostliny.

Oplosia fennica fennica (Payk.), šedý, asi 11 až 13 mm dlouhý zaválitý kozlíček. Larvy žijí v suchých větvích lip, brouci na větvích a na listech živné dřeviny v lužních lesích u Podivína, Lednice, Břeclavi a na Pohansku, ale také v horní části Děvína v okolí Soutěšky.

Phytoecia argus (Fröhlich), teplomilný stepní druh, larvy se vyvíjejí v oddencích seselu pestrého, imaga na živné rostlině, za parného počasí poletují, za chladna zalézají do země. Na stepích u Čejče (Heyrovský, 1955), u Mikulova, Klentnice a na Pavlovských vrších. (Sláma revid.).

Phytoecia coerulea coerulea (Sc.), modře nebo modrozeleně zbarvený kozlíček stepních lokalit, larvy se vyvíjejí v brukvovitých (Brassicaceae) rostlinách, brouci se zdržují na živných rostlinách. Na stepních lokalitách u Čejče, Kobylí, Mikulova a na Pavlovských vrších (Heyrovský 1930, 1955), (Černý lgt.).

Phytoecia coerulescens (Sc.), vývoj probíhá v oddencích hadince, brouci na stoncích živných rostlin, na stepích, náspech železnic, na rumišťích a úhorech. Na Pavlovských vrších (Heyrovský, 1955), v Soutěsce pod Děvinem, v Milovické lese, u Podivína, Lednice, Břeclavi a u Znojma. Někdy je dosti hojný.

Phytoecia cylindrica (Lin.), larvy prodělávají svůj vývoj ve stoncích okoličnatých rostlin, brouci sedají na živné rostliny. Na stepích a úhorech u Pouzdřan (Heyrovský, 1930), u Lednice, na Pálavě na Děvině apod. (Černý lgt.).

Phytoecia icterica (Schaller), *kozlíček mrkvový*, jeho larva prodělává svůj vývoj ve stoncích mrkvovitých rostlin na stepích a úhorech, např. u Ladné, Podivína, na Pavlovských a Dunajovických vrších (Černý lgt. a coll.). Brouci se zdržují na živných rostlinách.

Phytoecia nigricornis (Fabr.), vývoj larev probíhá ve vratiči nebo pelyňku, brouci na listech a stoncích živných rostlin a na květech. Pouzdřany (Heyrovský, 1955), Břeclav (Sláma revid., Černý lgt.).

Phytoecia nigripes nigripes (Voet), larvy se vyvíjí v oddencích různých okoličnatých rostlin na stepích a úhorech, brouci naletují na listy a stonky živných rostlin. Velmi vzácně u Podivína (Černý lgt.).

Phytoecia pustulata (Schrank), černošedý brouk s podélnou červenou skvrnkou na středu štítu, někdy dost časně na jaře naletuje na živnou rostlinu řebříček, kde larvy prodělávají svůj vývoj. Na jižní Moravě v okolí Lednice a Podivína a dalších místech.

Phytoecia scutellata (Fabr.), velmi vzácný stepní druh. Z Pavlovských vrchů jej uvádí Fleischer (1930), od Znojma P. Štraus. U nás žije na nejteplejších místech Moravy.

Phytoecia uncinata (Redt.), na teplých stepních stráních se vyskytuje velmi vzácně na květech a stoncích voskovky (Cerinthe), larvy ve stoncích a oddencích této rostliny na stepních lokalitách u Kobylí, Břeclavi a podobných místech.

Phytoecia virgula (Charp.), brouk je šedočerný, na štítu má červenou kulatou skvrnu. Larvy žijí v různých stepních bylinách, např. v řebříčku (Achilea), pelyňku (Artemisia), vratiči (Tanacetum) aj., na řadě míst jižní Moravy u Bzence, Pouzdřan, Hodonína apod.

Pogonocherus decoratus Fairm., na jižní Moravě u Čejče a Bítova, vývoj larev v zasyhajících větvíčkách borovic, kde se také zdržují imaga.

Pogonocherus fasciculatus (DeGeer), *kozlíček přeslenový*, vývoj v jehličnatých stromech, hlavně v borovicích a smrcích, imaga na suchých větvích živných dřevin, např. Pálava (Heyrovský, 1930), Čížov, Havraníky, Konice a Hnánice u Znojma (Růžička lgt.).

Pogonocherus hispidulus Pill., brouci na spodních prosychajících větvích listnáčů, např. dubů, habrů, buků a ovocných stromů, kde se vyvíjejí larvy. Na jižní Moravě u Podivína, Ladné, Lednice, na Pavlovských vrších, u Podmolí u Znojma a jinde, není však nijak hojný. Velikost 6 - 7 mm.

Pogonocherus hispidus (Lin.), poněkud menší než předchozí druh, jen 4 - 6 mm dlouhý, žije stejným způsobem a na stejných lokalitách, např. Lednice, Pouzdřany, Pavlovské vrchy, Podmolí u Znojma (Růžička lgt.), je dosti hojný.

Pogonocherus ovatus (Goeze), larvy žijí v zasychajících slabých větvičkách smrků a borovic. Na jižní Moravě u Bzence, nejvzácnější druh tohoto rodu kozlíčků.

Saperda carcharias (Lin.), světle šedý, 20 až 30 mm dlouhý brouk. Vývoj *kozlíčka topolového* probíhá v osikách a topolech, brouci ožirají listí a mladou kůru na větvích živých stromů. Velmi řídký druh lužních lesů, např. Drnholec, Pohansko apod.

Saperda octopunctata (Sc.), larvy v suchých kmenech lip, imaga na listech a větvích živých dřevin. Na jižní Moravě v lesích Dolnomoravského a Dyjskosvrateckého úvalu, např. Pohansko, Břeclav, Litovel aj.

Saperda perforata (Pall.), poměrně vzácný druh, jehož larvy žijí v různých listnatých stromech, např. topolech, osikách, klenech apod. a brouci za večera naletují na živné dřeviny nebo přes den sedí na listech a větvích. Na jižní Moravě na řadě míst v lužních lesích, např. Břeclav, Lednice, Hodonín, ale i na Pavlovských vrších a u Čejče.

Saperda populnea (Lin.), *kozlíček osikový*, podobně jako u předchozího druhu, larvy žijí ve dřevě slabších kmínků a větví topolů a osik, kde po požerku vzniká nápadné zduření. Brouci naletují na listy a větve živých dřevin, v lužních lesích a v nových výsadbách topolů bývá někdy hojný, např. u Břeclavi, Lednice a Podivína.

Saperda punctata (Lin.), žije převážně v jilmeh, výjimečně i na topolech a lípách. Larvy hlodají své chodby v kmenech nebo silných větvích, brouci naletují na živné rostliny. Dostí vzácný druh, který mizí z naší přírody v souvislosti s úbytkem jilmů, v posledních letech nalézán u Podivína, Lednice, Hodonína, Břeclavi, Valtic a Moravské Nové Vsi.

Saperda scalaris (Lin.), vývoj larev probíhá v ovocných stromech, ořešácích a některých listnatých stromech, např. dubech, osikách apod. Brouci naletují na květy a za parného počasí poletují čile kolem stromů. Na jižní Moravě na řadě vhodných lokalit, např. u Lednice, Podivína, Ladné, Břeclavi, Valtic, Kobylí a na Pavlovských vrších a Ta-bulové hoře, Děvíně a jinde.

Stenostola dubia (Laich.), vývoj larev probíhá převážně v lípách, někdy také v dubech nebo osikách, ve zcela suchých a zetlelých větvích. Brouci sedají na listy osluněných okrajových stromů živné dřeviny u Lednice, Podivína, Břeclavi, na Pohansku a na Pavlovských vrších a jinde.

Stenostola ferrea ferrea (Schrank), velmi podobný druh, který však má krovky hustěji bíle chloupkované na černém podkladu, vývoj a způsob života je podobný jako u předchozího druhu, je poněkud méně hojný, ale v červnu 1996 byl na vrcholové části Děvína, v Soutěsce a na severozápadním úbočí Děvína na nové pasece velice hojný.

Tetrops praeusta (Lin.), *kozlíček ovocný*, 3 - 4 mm dlouhý brouček, jehož larvy žijí v suchých větvičkách ovocných a některých jiných listnatých stromů. Brouci na živných stromech, někdy i na květech. Hojný druh v celém území jižní Moravy, např. Lednice, Podivín, Břeclav, Pohansko, Pavlovské vrchy, Lukov u Znojma a jinde.

Tetrops starki Chevrolat, podobný drobný kozlíček, jehož vývoj probíhá nejčastěji v jasaněch, někdy v dubech, jívách apod. Brouci naletují na listy živné dřeviny. Podstatně vzácnější než předchozí, v lužních lesích u Podivína, Lednice apod.

Závěr

Uvedený seznam zjištěných druhů tesaříků ukazuje pestrost a bohatost fauny Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Pálava a na jižní Moravě. Většina druhů tesaříků by mohla být ohrožena přímou likvidací původních porostů, selektivní těžbou a odstraňováním starých stromů. Dočasné skládky těžného polenového dřeva a klád slouží pravidelně v době letu imag jako shromaždiště xylofágních druhů, které

využívají složeného dřeva ke kladení vajíček. Při následujícím odvozu dřeva je tak u některých druhů většina místní populace vyřazena z dalšího reprodukčního cyklu. Nejvíce jsou ohroženy druhy žijící na jilmlech, na dubech, vrbách a pro stepní druhy tesaříků je velkým nebezpečím zarůstání původních stepních lokalit cizorodou vegetací nebo dokonce jejich vypalování či rozorání na vinice nebo chatové zahrádkářské kolonie.

Údaje o výskytu a bionomii jednotlivých druhů tesaříků jsem zjišťoval při mnohaletém faunistickém a inventarizačním výzkumu na řadě míst jižní Moravy. V letech 1994 - 1996 jsem prováděl výzkum pro potřeby Správy Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Pálava v Mikulově na základě povolení Ministerstva životního prostředí České republiky. Je také mou milou povinností poděkovat mým přátelům - pánům ing. Michalu Hoskocovi z Prahy, ing. Zdeňku Kolečkovi z Prahy, J. Krátkému z Hradce Králové, RNDr. Jiřímu Matuškoví, vedoucímu Správy CHKO a BR Pálava z Mikulova, Miloši Kybalovi z Prahy, RNDr. Zdeňku Pádřovi z Prahy, Jakubu Rolčíkovi z Prahy, ing. Tomáši Růžičkovi z Prahy a Aleši Sedláčkovi z Hranic na Moravě za údaje poskytnuté z jejich sbírek.

Velké množství cenných údajů a informací jsem obdržel od pana Milana Slámy z Hranic u Benešova z jeho rozsáhlé kartotéky a z počítačové DATA-BANKY, kde má shromážděny údaje o výskytu tesaříků z mnoha muzejních a soukromých sbírek z České a Slovenské republiky.

Děkuji za pomoc také panu RNDr. Pavlu Pokornému z Regionálního muzea v Mikulově, který mi umožnil prostudovat rozsáhlou sbírku tohoto muzea, kde jsou soustředěny jak jeho osobní velké sběry z oblasti dnešní CHKO a BR Pálava, tak i z oblastí, které jsou dnes zatopeny novomlýnskými nádržemi. Tento materiál je velmi cenný tím, že tyto lužní lokality beze stopy zanikly zatopením a již nikdy se zde nemůže opakovat výskyt původních druhů. Dále jsou v Regionálním muzeu v Mikulově sbírky z pozůstalosti pana E. Sandtnera a pana E. Hepnera, kteří se v minulosti zabývali průzkumem Břeclavska a přilehlého okolí.

Všechny získané údaje a informace spolu s literárními zdroji jsem se snažil v co největší míře zahrnout do předkládané práce.

Literatura

- Balthasar Vl., 1957: Řád brouci - Coleoptera. In: Kratochvíl J. a kol.: Klíč zvířeny ČSR, II. Nakladatelství ČSAV Praha, 419 - 703 pp.
- Černý Z., 1996: Terrestrial Invertebrates of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO, III. Coleoptera: Chrysomeloidea 1 (Cerambycidae). In: Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Masarykianae Brunensis, Biologia 94 1996, 551 - 561 pp.
- Fleischer J., 1927-1930: Přehled brouků Československé republiky. Brno, p. 485.
- Heyrovský L., 1930: Seznam brouků Československé republiky 1. Catalogus Coleopterorum Czechosloveniae. Cerambycidae - Tesaříci. Entomologické příručky XV. (Vyšlo též jako zvl. příloha Čas. Čs. spol. ent., vol. XXVI - XXVII.) 61 pp.
- Heyrovský L., 1955: Tesaříkovití - Cerambycidae. Fauna ČSR 5. Nakladatelství ČSAV, Praha. 347 pp.
- Kratochvíl J., 1989: A new species of *Oberea* (Coleoptera, Cerambycidae) from Europe. Annot. Zool. et Bot., 191: 1-4.
- Plavilščíkov N. N., 1936, 1940, 1955: Fauna SSSR - Žuki-drovoseki. I. - II. - III. Izdat. Akademii nauk SSSR. Moskva. 612 pp., 784 pp., 591pp.
- Reitter Ed., 1912: Fauna Germanica. Die Käfer des Deutschen Reiches. IV. Band. K. G. Lutz Verlag, Stuttgart. 2 - 72 pp.
- Sláma M., 1992: Katalog českých a slovenských tesaříků. (Dodatek k Fauně ČSR sv. 5). Kabourek, Zlín. 347 - 366.
- Sláma M., 1993: Cerambycidae. In: Jelínek J.: Check-list of Czechoslovak Insects IV (Coleoptera) - Seznam československých brouků. Folia Heyrovskyana, Supplementum 1. Vydal J. Pícka, Praha. 172 pp.